

STADHUIS

JAARVERSLAG PARTICIPATIE 2022

Gemeente Almere

Voorwoord burgemeester gemeente Almere	2	4.3 Meepraten op veel verschillende manieren	18
01 Inleiding	3	4.4 Meer dan 750 Havenaren lieten al van zich horen	18
1.1 Tweede Jaarverslag Participatie, 2022 een bijzonder jaar	4	4.5 Adviesraad Sociaal Domein, een brug tussen bewoners en bestuur	20
1.2 Cijfers over participatie	4	4.6 In 2022 zijn onderstaande adviezen uitgebracht met steevast de gemeenteraad in de cc	21
1.3 Bewonersvoorkeuren in Almere in de Peiling	4	05 Focus op Overheidsparticipatie	22
1.4 Schijnwerper op overheidsparticipatie	4	5.1 Overheidsparticipatie in de praktijk en beleid	23
1.5 Evaluatie en herzien participatiebeleid in 2023	5	5.2 Cultuur, structuur en organisatievraagstuk	24
02 Participatie in cijfers	6	5.3 Buurtbus Nobelhorst	25
2.1 Burgerparticipatie en overheidsparticipatie	7	5.4 E-waste race	26
2.2 Stadsdelen versus stadsbreed	8	5.5 Containerplekadoptie	26
2.3 Online en offline participatie	8	5.6 Containertuintje	26
2.4 Fysieke ontwikkelingen en beleidsstukken	8	5.7 Supporters van Schoon	26
2.5 Raadsvoorstellen / politieke onderwerpen	9	5.8 Schone Straat Strategie	26
2.6 Politieke participatie	9	5.9 VINDplaats Zenit	27
2.7 Bewonersbrieven aan de raad	9	06 Plannen voor 2023	28
2.8 Insprekers bij de Politieke Markt	10	6.1 Jaarverslag Participatie & Publieksversie participatiebeleid	29
2.9 Participatie in de mediaberichtgevingen	11	6.2 Almere in de Peiling	29
2.10 Almere in de peiling	12	6.3 Training leden en vorming intern participatie netwerk	29
2.11 Interesse in onderwerpen	12	6.4 Reactie laatste moties EN amendementen en aankondiging herzien participatiebeleid	29
2.12 Manier van uitnodigen	13	6.5 Borging participatie: nieuwe rol en werkwijze adviseur Burgerparticipatie	29
2.13 Meedenken en meedoen	13	6.6 Uitstel Omgevingswet	30
03 Analyse & geleerde lessen	14	Plannen voor 2023	30
3.1 De vijf vingers op de zere plek	15	Bijlagen	
3.2 Locatie, locatie, locatie	15	B1 Participatiekaart 2022	31
3.3 Aanpak 'gevoelige ontwikkelingen'	15	B2 Burgerparticipatieprocessen 2022	33
3.4 Politiek houden wat politiek is, participatief waar het kan en moet	16	B3 Overheidsparticipatieprocessen 2022	38
3.5 Burgerparticipatie en politiek	16	Colofon	41
04 Profiel Havenverbond & Profiel Adviesraad Sociaal Domein	17		
4.1 Innovatieve participatie Stedelijke vernieuwing Haven: burgerberaad	18		
4.2 Havenadviseurs: Burgerberaad met een officiële adviesrol	18		

Voorwoord

Met plezier presenteer ik namens het college het tweede jaarverslag Participatie over 2022. Dit jaarverslag verschijnt in de eerste helft van 2023, het jaar waarin we ons participatiebeleid onder de loep nemen en waar nodig verder ontwikkelen.

Mensen maken de stad. Samen met inwoners en ondernemers bouwen we aan een gezonde toekomst van Almere. Een stad die groeit, en waar mensen fijn wonen en werken. Een stad waar we omkijken naar elkaar. Een stad waar je de pioniersgeest nog voelt, waar mensen initiatief nemen. Letterlijk en figuurlijk bouwen aan hún Almere. In de hele stad zie ik bijzondere buurtinitiatieven en wijkactiviteiten. Daarin spelen we als gemeente een ondersteunende rol.

Als de gemeente zelf het initiatief neemt, vragen we Almeeders om mee te denken, uitdagingen te bespreken en samen tot oplossingen te komen. Participatie draait om meedoen en samenwerken. Om verwachtingen, mooie successen, maar ook om teleurstellingen en acceptatie. We hebben geen vaste werkvormen voor participatie. We experimenteren en innoveren. Dit jaarverslag laat dat zien, met voorbeelden om trots op te zijn.

Er zijn ook projecten die tegenstand ondervinden, soms geuit als kritiek op het participatieproces. Per project is duidelijkheid cruciaal. Het is daarom belangrijk dat gemeente en betrokken inwoners voorafgaand aan een project goede afspraken maken. Welke kaders en randvoorwaarden liggen er vast? Waarover gaan we in gesprek met elkaar? Bij die afspraken hoort ook dat je het oneens kunt zijn over de uitkomst. Het jaarverslag 2022 laat zien dat participatie ertoe doet, in het besef dat we het als gemeente nooit iedereen 100% naar de zin zullen maken.

Meedoen en samenwerken? Dat smaakt naar meer!

Hein van der Loo
Burgemeester gemeente Almere

01 Inleiding

Deze tweede uitgave van het Jaarverslag Participatie is uitwerking van een van de beleidskeuze bij het vaststellen van de Nota Burgerparticipatie 2021 op 25 november 2021. Het college van B en W biedt de raad vanaf nu jaarlijks een Jaarverslag Participatie aan.

1.1 Tweede Jaarverslag Participatie, 2022 een bijzonder jaar

2022 was een jaar met eerst luwte door een vroegtijds terugtreden van het college, de verkiezingen en een periode van coalitieonderhandelingen.

Maar ook van het nieuwe college dat met nieuwe ambities flink aan de slag ging en de grote terugkeer van ambtenaren naar de werkplek op het stadshuis na twee jaar thuiswerken tijdens de coronapandemie.

Die dynamiek zien we ook terug in de cijfers in het jaarverslag, er hebben meer participatieprocessen plaatsgevonden dan in 2020 en 2021.

Wat betreft participatie was dit het jaar dat de gemeente aan de gang ging met een innovatieve werkvorm als het burgerberaad, Havenadviseurs in Almere Haven.

Maar ook het jaar met ontwikkelingen die politiek en publiek hoog opliepen, zoals de locatiekeuze voor de Domus voorziening voor beschermd wonen van het Leger des Heils in Europakwartier-Zuid in Almere Poort.

1.2 Cijfers over participatie

In 2022 werd het eerste Jaarverslag Participatie over de jaren 2020 en 2021 aangeboden. Hiermee konden we voor het eerst een overzicht bieden van het aantal participatieprocessen per jaar en daar duiding bij geven: we doen veel en het gaat best goed, maar een klein aantal projecten met een terugkerend aantal eigenschappen zorgt voor ophef. Deze analyse herhalen we uiteraard ook voor 2022.

1.3 Bewonersvoorkeuren in Almere in de Peiling

Nu bij het tweede jaarverslag, hebben we ook cijfers over de voorkeuren van bewoners rond participatieprocessen. Voor het eerst zijn in 2022 vragen over participatie gesteld in het tweejaarlijkse grootschalige representatieve enquête onder Almeers inwoners *Almere in de Peiling*.

De resultaten zijn zowel bevestigend als verassend en helpen bij verder ontwikkelen van participatiebeleid en –uitvoering. Deze vragen zullen in de toekomst tweejaarlijks worden herhaald zodat op termijn ook trends en veranderingen waar te nemen zijn.

1.4 Schijnwerper op overheidsparticipatie

De publieke en politieke aandacht gaat veelal uit naar een klein aantal projecten die gevoelig liggen in de stad en waar rond het burgerparticipatieproces discussie ontstaat. Maar zoals in het vorige jaarverslag aangekondigd belichten we dit jaar nadrukkelijk ook de mooie initiatieven die uit de samenleving zelf ontstaan en waar de gemeente ondersteuning biedt: overheidsparticipatie, initiatieven van bewoners zelf, waar de gemeente faciliterend aan meedoet.

1.5 Evaluatie en herzien participatiebeleid in 2023

In december 2022 is per raadsbrief aangekondigd dat het college het evalueren en zo nodig herzien van het participatiebeleid naar voren haalt, zoals afgesproken in het derde kwartaal van 2023. Een aantal recente documenten en ervaringen zijn daarbij bruikbaar. Dit zijn onder andere:

- het Raadsinitiatief actualiseren participatiebeleid 2020 met het bijbehorende Bouwstenen-document en evaluatierapporten;
- de conclusies van de participatietafels van bewonersplatform Burgerparticipatie Almere BPA over de participatieprocessen rond het Cascadepark en Annapark;
- de samenvattende brief van BPA op basis van gesprekken met 12 van de 16 fracties;
- de analyse in het Jaarverslag Participatie 2020/2021;
- de leerpunten uit de laatste raadsbrief over de Domusontwikkeling.

Ten slotte zijn in 2022 twee moties in stemming gebracht:

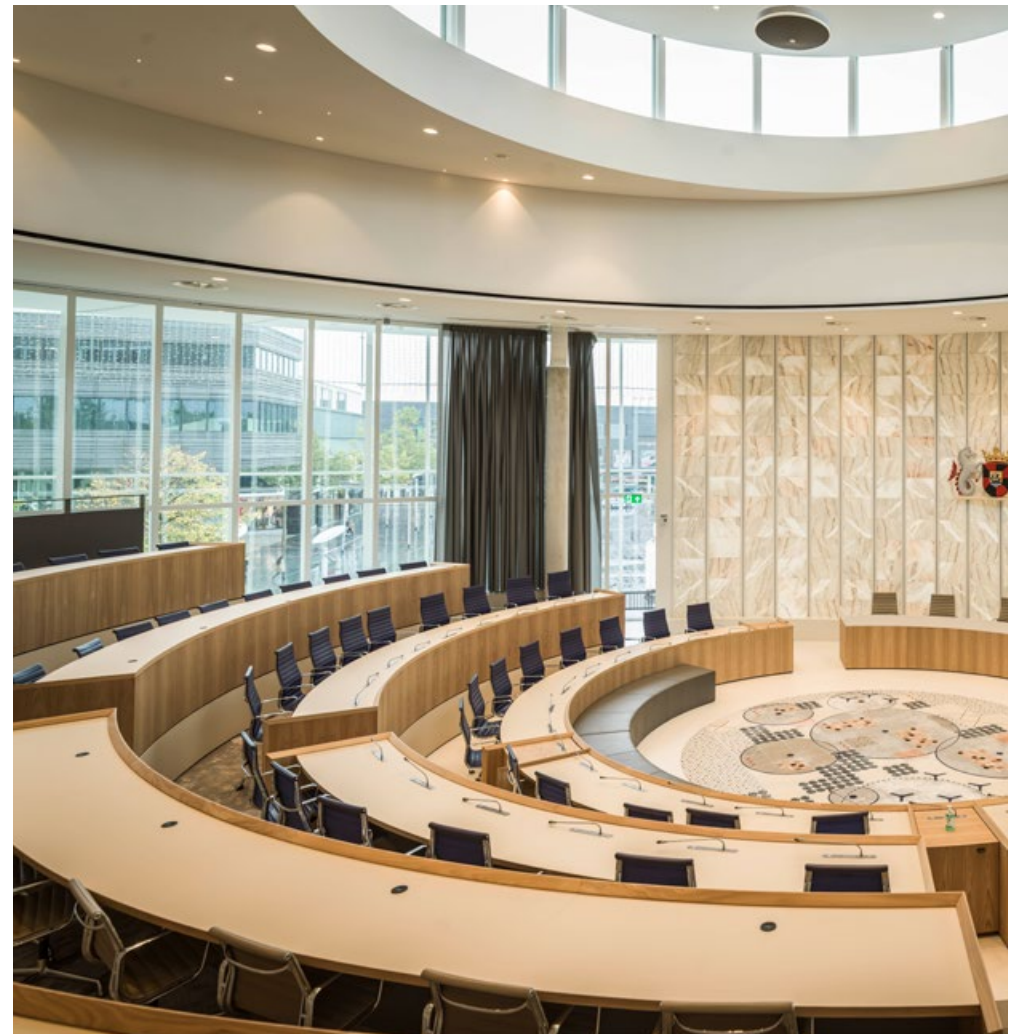
Draagvlakmeting bij inbreiding en Vaste voorschriften participatie. Die zijn niet aangenomen, maar geven wel een signaal af.

Op hoofdlijnen komt de wens voor verandering neer op de volgende punten:

- Meer transparantie;
- Eerder en oprecht betrekken van bewoners;
- Beter communiceren voor, tijdens en na afloop, onder meer over:
- Duidelijker kaders over invloed,
- Zoeken naar vormen van borging van de kwaliteit van participatie.

Ook dit Jaarverslag Participatie 2022 biedt in hoofdstuk 3 evaluatieve analyse en is daarmee een bouwsteen voor het aanpassen van het participatiebeleid in 2023.

In hoofdstuk 6 staan enkele organisatorische verbeterpunten die in 2022 zijn doorgevoerd, bijvoorbeeld op het gebied van borging.

02 Participatie in cijfers

Dit is een jaarverslag met cijfers en resultaten over uitgevoerde participatieprocessen. Het is geen volledige evaluatierapportage van alle participatieprocessen of een formele beleidsevaluatie, maar verderop in dit jaarverslag presenteren we wel belangrijke lessen uit de afgelopen periode.

2.1 Burgerparticipatie en overheidsparticipatie

Bij alle relevante afdelingen binnen de gemeente is geïnventariseerd bij hoeveel beleidsontwikkeling en - uitvoering participatie is georganiseerd. Hierbij gaat het om zowel overheidsparticipatie als burgerparticipatie.

Dit is retrospectief vastgesteld met een rondgang langs alle afdelingen.

Er kunnen projecten over het hoofd zijn gezien, mogelijk zijn het er meer dan hier vermeld. In 2022 zijn in totaal 108 participatietrajecten georganiseerd, waarvan 82 Burgerparticipatie en 26 overheidsparticipatie.

We spreken van burgerparticipatie bij projecten waarbij de gemeente de initiatiefnemer is en bewoners, omwonenden of andere belanghebbenden daar bij worden betrokken (in dit geval worden ook projectontwikkelaars, sociale woningbouwcoöperaties en welzijnsorganisaties als initiatiefnemer beschouwd). We spreken van overheidsparticipatie wanneer bewoners(groepen) met een (overwegend niet-professioneel, niet-commercieel, niet financieel/juridisch complex) initiatief komen en de gemeente er aan meewerkt het mogelijk te maken. In dit jaarverslag zijn alleen de 26 meest actuele bewonersinitiatieven opgenomen. Er zijn verder ook meer dan 150 lopende zelfbeheerovereenkomsten. Zelfbeheerovereenkomsten zijn afspraken tussen bewoners en gemeente over bijvoorbeeld zelfbeheer van moestuinen, hondenparken en plantenbakken.

	Burgerparticipatie	Overheidsparticipatie
Almere Haven	15	2
Almere Hout	3	4
Almere Poort	9	5
Almere Buiten	17	5
Almere Stad	22	2
Stadsbreed	16	8
Totaal	82	26

2.2 Stadsdelen versus stadsbreed

Voor dit jaarverslag is wel weer onderscheid gemaakt tussen participatie rond fysieke ontwikkelingen in stadsdelen (bouwontwikkeling of werkzaamheden in de openbare ruimte) en thematische stadsbrede participatie (visies, kaders, regelingen, maar ook fysieke activiteiten in de openbare ruimte die stadsbreed plaatsvinden). In de stadsdelen gaat het om totaal 65 burgerparticipatietrajecten en 16 overheidsparticipatietrajecten.

Op stadsbreed niveau zijn 19 burgerparticipatietrajecten en 10 overheidsparticipatietrajecten georganiseerd. Zie de plattegrond van Almere met aangegeven locaties in bijlage 1 en de lijst met alle projecten in bijlagen 2 en 3.

2.3 Online en offline participatie

In het Jaarverslag participatie 2020 & 2021 is nagegaan hoeveel participatieprocessen off- of online plaatsvonden. Door de snelle overgang naar online participatie onder invloed van de Coronapandemie constateerden we toen dat minstens 75% van de participatieprocessen een online onderdeel had, ofwel hybride werd georganiseerd.

We hebben dit voor het Jaarverslag 2022 niet opnieuw bekeken, de aanname is dat dit vergelijkbaar of stijgende is. Hybride werken is 'het nieuwe normaal' geworden als onderdeel van de maatwerk-aanpak.

2.4 Fysieke ontwikkelingen en beleidsstukken

Met het vaststellen van de Nota Burgerparticipatie 2021 is met de beleidskeuze ingestemd dat de gemeente participatie organiseert wanneer een ontwikkeling impact hebben om de dagelijkse woon- en leefomgeving én/óf op het dagelijks leven. Dus niet alleen voor fysiek-ruimtelijke bouwontwikkelingen in de openbare ruimte -zoals nog bij de participatienota 2013 gold- maar ook bij beleidswijzigingen (visiestukken, nota's, kaders e.d.) die grote gevolgen hebben voor belanghebbenden.

In 2020, 2021 en 2022 zijn ieder jaar tegen de 20 beleidstukken met participatie tot stand gekomen. Dit stabiele aantal lijkt er op te wijzen dat dit gemeengoed is. Dit staat in deze drie jaren ook redelijk stabiel tegenover 40 tot 50 participatieprocessen rond fysieke-ruimtelijke bouwontwikkelingen. Wel is het de vraag of het bij beleidsstukken altijd even duidelijk is of deze zo direct impactvol zijn op het dagelijks leven dat participatie moet worden georganiseerd. Dit is het verder uitzoeken waard.

Tegelijkertijd merken we ieder jaar dat participatieprocessen die toch politieke discussie leiden altijd fysieke inbreidende ontwikkelingen zijn, niet beleidsstukken. Dit komt overeen met cijfers over bewonersvoorkeuren over participatie in Almere in de Peiling. (zie pagina 12)

2.5 Raadsvoorstellen / politieke onderwerpen

In 2022 hebben er in totaal minstens 84 burgerparticipatietrajecten plaatsgevonden; voorstellen op initiatief van de gemeente of grotere / professionele / commerciële partijen waar bewoners in het voorstadium bij zijn betrokken. Om te duiden wat het aantal dit aantal eigenlijk zegt, vergelijken wij dit met het aantal raadsvoorstellen en andere onderwerpen wat jaarlijks politiek wordt behandeld, omdat participatie vaak aan een politiek besluit voorafgaat. In 2022 zijn in totaal 123 raadsvoorstellen, raadsinitiatieven, burgerinitiatieven en agendaverzoeken behandeld.

Verder zijn er 7 petitie's door bewoners aangeboden en zijn er 4 burgeractiviteiten geweest (bron: Griffie). Er is geen een-op-een relatie tussen alle raadsvoorstellen en participatieprocessen in het afgelopen jaar. Participatie voor een besluit in 2022 kan al plaats hebben gevonden in het jaar ervoor. Ook kan participatie volgen op een plan wat al jaren eerder is besloten. Verder komt het ook voor dat er participatieprocessen van externe initiatiefnemers hebben plaatsgevonden, die niet aan de raad voorgelegd hoefden te worden en dat participatie bij uitvoering van beleid plaatsvindt, los van een politiek vast te stellen besluit. De verhouding van 82 participatietrajecten en 123 behandelde raadsvoorstellen en andere politieke onderwerpen laat wel zien dat participatie een stevig gevestigde praktijk is in Almere.

2.6 Politieke participatie

Inwoners of belanghebbenden kunnen ook op andere manieren participeren, bijvoorbeeld doormiddel van politieke participatie. Dit kan onder andere door een brief aan de raad te sturen of door in te spreken tijdens de politieke markt. We vernoemen deze cijfers omdat jaarlijks bij een aantal ontwikkelingen de pogingen van bewoners om invloed te krijgen na een burgerparticipatieproces doorlopen in politieke participatiemogelijkheden, en niet zelden dit ook wordt gebruikt om onvrede over het gevoerde burgerparticipatieproces kenbaar te maken. Daarmee is niet meteen vastgesteld dat er ook sprake is van fouten in het organiseren van het participatieproces.

2.7 Bewonersbrieven aan de raad

Het is belangrijk om hier toe te lichten dat de aantallen niet per definitie het hele beeld schetsen. Zo zijn sommige brieven uit naam van meerderen geschreven, of worden er bewust meerdere vergelijkbare brieven apart naar de raad gestuurd. Ook komt het voor dat personen namens meerdere bewoners(groepen) spreekt of juist dat meerdere insprekers namens dezelfde groep spreken. De brieven en insprekers zijn wel duidelijk te herleiden naar een aantal onderwerpen die gevoelig liggen onder de bewoners.

In 2022 zijn in totaal 194 brieven aan de raad geschreven (bron: Griffie). Van deze 194 brieven kwamen 95 van bewoners/bewonersgroepen (Het gaat hier enkel om brieven van bewoners(organisaties). Buiten beschouwing gelaten zijn brieven met een algemenere politieke oproep, van nationale organisaties, professionele of (semi-) overheidsinstellingen, de Rekenkamer). Hiervan gingen 20 brieven specifiek over participatieprocessen.

2.8 Insprekers bij de Politieke Markt

In 2022 waren er in totaal 79 bewoners die hebben ingesproken in de raad (bron: Griffie). Deze bewoners hebben ingesproken over diverse onderwerpen. Bijvoorbeeld omdat zij een bepaalde (fysieke) ontwikkeling willen bevorderen, tegenhouden of bijsturen, of vanuit hun ervaring en belangen de raad informeren over allerlei onderwerpen. Inspreken bij de politieke markt is meestal gekoppeld aan een concreet raadsvoorstel dat voorligt door besluitvorming. Ook is er een duidelijke overlap tussen brieven-schrijvers en insprekers, men doet vaak beide.

Het is belangrijk om op te merken dat insprekers vaak inhoudelijk ingaan op plannen van de gemeente. Overigens gaat dit vaak gepaard met het gevoel dat zij niet goed genoeg of niet op tijd betrokken zijn. Van de 79 insprekers zijn er 41 insprekers die hebben gesproken over participatieprocessen, maar vaak gaat het bij insprekers wel meer over de inhoud.

Onderwerp	Aantal
Youri Egorovweg: reguliere sociale woningen voor dreigend dakloze jongeren	20*
Pampushout (verkenning ontwikkeling gestaakt na collegeakkoord)	2
Binnenhaven (stadswerfpark)	5
Domus: Locatiekeuze in Poort Leger des Heils	4*
Nobelhorst: Gezondheidscentrum op de Brink	3
Vrijmark, Haven: projectontwikkeling woningen op voormalige supermarktllocatie	2
Boomgaardweg: reguliere sociale woningen voor dreigend dakloze jongeren	5
Totaal onderwerpen	41

* Vanwege bijzondere omstandigheden hebben een aantal inwoners op twee verschillende avonden over hetzelfde onderwerp ingesproken. Deze hebben wij wel meegeteld.

Onderwerp brieven m.b.t. participatietrajecten	Aantal
Algemeen (o.a. van bewoners-platform BPA)	3
De Binnenhaven (stadswerfpark)	3
Oosterwold	3
Nobelhorst: Gezondheidscentrum op de Brink	3
Wisselweg / Oregonoweg: Transformatie	2
Domus: Locatiekeuze in Poort Leger des Heils	2
Annapark: Locatie 200 tijdelijke woningen	1
Cascadepark: Woningen noordzijde park	1
Joymere: projectontwikkeling woningen op locatie tennisclub	1
Campus Windesheim locatie Flevoziekenhuis	1
Totaal brieven	20

2.9 Participatie in de mediaberichtgevingen

In 2022 is er veel over participatietrajecten in Almere geschreven door de lokale media zoals Almere Deze Week en Omroep Flevoland. In 2022 is er door Almere Deze Week in totaal 36 keer geschreven over de toen lopende participatieprocessen. In Omroep Flevoland verschenen hier in totaal 6 artikelen over. Over de komst van de Domus in Almere Poort en daarbij het participatietraject verschenen de meeste artikelen. Almere Deze Week publiceerde in 2022 in totaal 12 artikelen over de Domus en Omroep Flevoland publiceerde hier 3 artikelen over. Ook werd er veel geschreven over het verloop van de participatietrajecten in Nobelhorst.

Hier verschenen in Almere Deze Week in totaal 5 artikelen over. Het gemeentebeleid en veranderingen daar in zijn ook een frequent onderwerp van berichtgevingen.

In 2022 schreef Almere Deze Week 4 artikelen over gemeentelijke beleidsplannen en moties. Over kleinschalige en korte participatieprojecten waren de berichtgevingen vaak eenmalig. Hierbij gaat het vaak over inbreidingen, het opzetten van initiatieven met een cultureel maatschappelijk belang en andere stedelijke ontwikkelingen.

Onderwerp	Aantal
Domus	15
Meningen van bewoners	7
Nobelhorst	5
Beleidsplannen/moties	4
Zonnepark	1
Seniorenflat waterwijk	1
Datacenter	1
Inbreiding muziekwijk	1
Cultuurhuis Almere-Buiten	1
Cascadepark	1
Zwenkgrasstraat	1
Weerwater	1
Inbreiding Haven	1
Jacques Tatilaan	1
Haven parkeerproblemen	1
Totaal	42

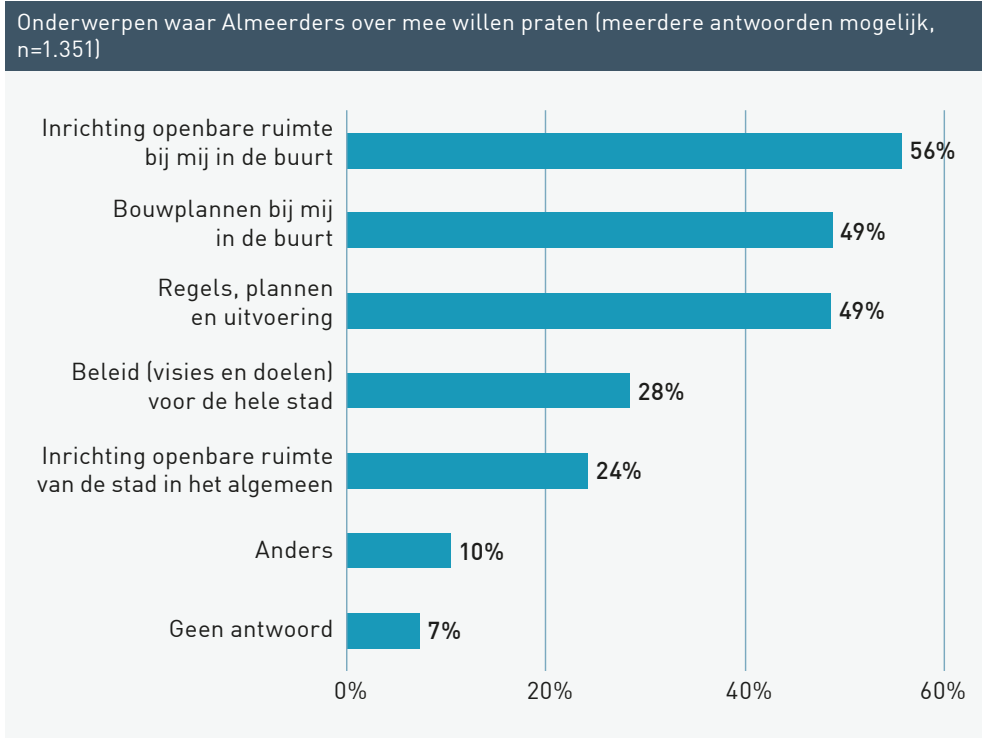

2.10 Almere in de peiling

Almere in de Peiling is een inwonersenquête waarin wij inzicht willen krijgen in hoe inwoners denken over verschillende onderwerpen. Participatie is een nieuw onderwerp in Almere in de Peiling. Het hele rapport Almere in de Peiling is te vinden op: <https://oens.almere.nl/almere-in-de-peiling>.

2.11 Interesse in onderwerpen

Over het onderwerp 'Inrichting openbare ruimte bij mij in de buurt' wil 56% van de inwoners meepraten. De belangstelling is ook groot bij de bouwplannen in de buurt 49%. En bij 'Regels, plannen en uitvoering, bijvoorbeeld over het parkeerbeleid, opruimplicht hondenpoep, hoe vaak wordt het afval opgehaald, hoe wordt het groen in de stad onderhouden' (49%). In de peiling is onderscheid gemaakt in geslacht en inkomensniveau. Mannen (59%) willen vaker meepraten over de inrichting van de openbare ruimte in de buurt dan vrouwen (53%). Dit geldt ook voor mensen met een hoog inkomen (62%) versus mensen met een laag inkomen (42%). Opvallend is dat er tussen de leeftijds-categorieën en de huishoudvormen geen significante verschillen zijn. Op stadsbrede thema's wil men vergeleken met andere punten weinig over meepraten. Over beleid (visies en doelen) voor de hele stad wilt 28% van de inwoners mee praten en over de inrichting van de openbare ruimte van de stad in het algemeen wilt 24% meepraten.

2.12 Manier van uitnodigen

Inwoners (60%) worden het liefst via een e-mail of brief van de gemeente uitgenodigd om mee te doen aan participatietrajecten. 20% van de inwoners wilt door ontwikkelaars zelf, via e-mail of brief, uitgenodigd worden voor participatietrajecten. De krant "Almere Deze Week" wordt door weinig jongeren gelezen. Deze groep wil ook niet via hen uitgenodigd worden voor participatietrajecten. Weinig inwoners (7%) wensen via sociale media uitgenodigd te worden.

2.13 Meedenken en meedoen

De meeste Almeerders in de leeftijdsgroepen 18 t/m 29 jaar (46%), 30 t/m 44 jaar (50%) en 45 t/m 64 jaar (46%) willen graag digitaal de documenten ontvangen en reageren via een mail of een brief. De Almeerders van 65 jaar en ouder geven de voorkeur aan een bijeenkomst (40%). Verder willen de meeste inwoners (45%) volledig digitaal meedenken en meedoen aan participatietrajecten.

Het liefst ontvangen zij relevante documenten zoals visiedocumenten of inrichtingsplannen digitaal om hier vervolgens via e-mail of brief op te reageren. Een klein deel van de inwoners (≈20%) wil op locatie zelf een bijeenkomst bijwonen of een schouw of wandeling door de wijk maken met uitleg en discussie over de plannen.

Over veranderingen en aanpassingen aan de openbare ruimte zoals het vervangen van stoepen of straten of aanpassingen aan parkeerplekken, wilt 30% van de inwoners volledig digitaal meepraten via Teams of Zoom.

03 Analyse & geleerde lessen

3.1 De vijf vingers op de zere plek

Ook dit jaar laten de cijfers zien dat van alle participatieprocessen de meeste doorlopend, stilzwijgend en succesvol verlopen; in ieder geval zonder ophef. Maar een klein aantal ontwikkelingen leidt tot veel politieke en publieke discussie. In het vorige jaarverslag legden we 'de vijf vingers op de zere plek': ontwikkelingen leiden sneller tot discussie over participatie naarmate er meer van de volgende factoren in het spel zijn:

1. Een fysieke bouwontwikkeling in de openbare ruimte.

Bij visies, nota's, uitvoeringsprogramma's en -regelingen 'op papier' of andere ontwikkelingen in de openbare ruimte ontstaat zelden discussie over participatie.

2. Een inbreiding of stedelijke verdichting.

Hoewel het met drie bestuurlijke periodes op rij is ontwikkeld, vastgesteld en gesteund, lijkt de stad nog te moeten wennen aan de volgende groeispurt en verstedelijking die Almere de komende decennia door gaat maken.

3. Een 'buitenplanse' ontwikkeling volgens het bestemmingsplan.

Zoals de afgelopen jaren bleek, is het vaak een al lang geplande of 'binnenplanse' ontwikkeling, maar een onbekende en plotse verandering voor de omwonenden.

4. De ontwikkeling gaat ten koste van open ruimte of groen.

Ook als dit groen al een maatschappelijke bestemming of sportfunctie heeft en geen recreatieve en/of natuurfunctie.

5. De ontwikkeling is bestemd voor een voor omwonenden impopulaire doelgroep.

Studenten versus oudere bewoners, duurdere kopers versus sociale huur, bewoners versus specifieke maatschappelijke doelgroepen met een hulpbehoefte.

3.2 Locatie, locatie, locatie

Nog specifieker: weerstand is het sterkst als het gaat om een locatiekeuze voor een voorziening 'die ergens moet landen in de stad', maar waarvan duidelijk is dat weinigen op die ontwikkeling naast hun deur zitten te wachten. Participatie gaat vóóraf aan politieke besluitvorming, maar er spelen in zo'n situatie twee belangrijke vragen: wat is participatie eigenlijk precies en voorafgaand aan welke beslissing moet je participatie organiseren?

We kiezen een locatie op basis van criteria en een ambtelijke locatieverkenning door planologen of stedenbouwkundigen. Dat gebeurt zo objectief mogelijk. Iedere potentiële locatie heeft voor- of nadelen. En daarom is het politieke keuze, een afweging van belangen. Bewoners(groepen) roepen dat ze eerder betrokken willen worden. Hier lijkt een kern van het misverstand te liggen. Participatie is meedoen. Meedoen aan de planvorming over h^oe een ontwikkeling ergens het beste kan worden gerealiseerd. Zodat het plan kan worden voorgesteld en aangenomen. Participatie is niet de plek en het moment om een ontwikkeling tegen te houden door het uiten van bezwaren. Participatie is de plek om zo goed mogelijk zorgen en ideeën – belangen - in het plan weg te nemen of op te nemen.

3.3 Aanpak 'gevoelige ontwikkelingen'

Bij locatiekeuzes voor gevoelige maatschappelijke ontwikkelingen ben je nog niet bezig met ontwerpen van de realisatie. Dan zal een participatieproces vooral tegenstand mobiliseren. Die keuze is politiek en participatie is geen proces dat draagvlak zoekt. Het participatieverslag is dan ook geen inhoudelijk meningsvormend dossier voor de politiek.

Dit soort omstandigheden pleiten mogelijk voor een specifieke aanpak 'gevoelige of omstreden projecten', zoals bijvoorbeeld een groeiende en inbreidende gemeente als Utrecht heeft geformuleerd. We gaan dit onderzoeken. Wel is een belangrijke les uit de locatiekeuze rond Domus in 2022 dat we voortaan de locatieverkenning met selectie op basis van criteria vanaf nu direct openbaar maken: waar bewoners niet kunnen meedoen, kunnen we ze wel goed meenemen in hoe een keuze tot stand komt.

3.4 Politiek houden wat politiek is, participatief waar het kan en moet

Hoewel mensen bij dit type ontwikkelingen tijdens politieke discussies of ambtelijke evaluatie de participatie-aanpak niet voldoende vinden, wordt vaak te snel geroepen dat 'de participatie is mislukt'. Gevolgd door de vraag om vaste voorschriften of werkvormen, of een onafhankelijke toezichthouder. Maar dat is lastig, want iedere ontwikkeling is uniek en participatie daarom altijd maatwerk. Het lijkt erop dat er een misverstand of meningsverschil is over wat participatie is of kan brengen. Bij het doorontwikkelen van het participatiebeleid is het vooral belangrijk duidelijk te maken wat participatie is en wat politiek is. Duidelijkheid en eerlijkheid daarover zal bewoners, politici en ambtenaren meer helpen dan vele varianten aan werkvormen en regels.

3.5 Burgerparticipatie en politiek

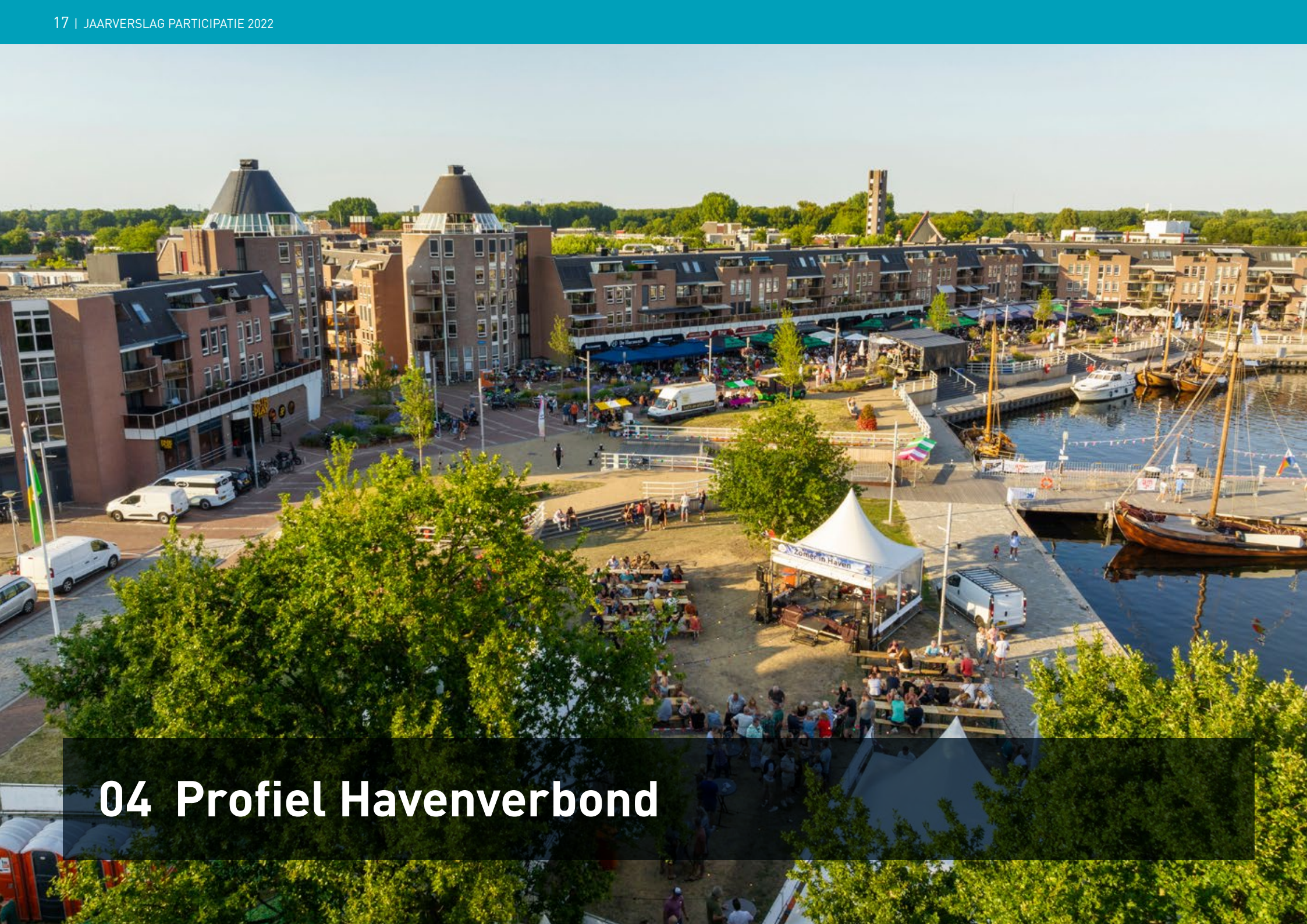
Regelmatig zien we de volgende negatieve dynamiek in de politieke arena:

- Enkele insprekers, een petitie, burgeractiviteit of brieven met kritiek op een participatieproces zetten raadsleden vanuit hun vertegenwoordigende rol aan tot actie.
- Vanuit hun controlerende rol stellen raadsleden vragen en/of uiten kritiek op college of organisatie. De portefeuillehouder licht het proces toe.

- In veel gevallen vindt de raad de gekozen stappen in het participatieproces voldoende en/of accepteert een deel van de raad de uitleg van de portefeuillehouder.
- Vanuit de kaderstellende rol blijven in de meeste gevallen de fracties, vaak raadsbreed, bij het raadsvoorstel.
- Als een soort "gele kaart" volgt er nog een motie dat bij inpassing de participatie beter moet, terwijl niet altijd vaststaat dat er fouten zijn gemaakt.

Bewoners voelen zich dan eerst ambtelijk, maar daarna ook politiek niet gehoord. Ambtenaren ervaren 'straf' zonder per se aantoonbare fouten te hebben gemaakt. Raadsleden zitten in de ongemakkelijke positie schijnbaar niet genoeg voor bewoners te hebben kunnen doen. De cynische beleving is dat het college het project erdoor heeft kunnen duwen. De pers schrijft uitgebreid over dit alles en op social media wordt fel commentaar geleverd. En het inhoudelijke politieke gesprek - ook met de bewoners - over waarom ze voor of tegen een ontwikkeling zijn, raakt ondergesneeuwd. We moeten voorkomen dat het participatieproces als bliksemafleider of zondebok wordt misbruikt bij onderwerpen waar het politieke gesprek over de inhoud moet gaan.

Ook zien we regelmatig een herhaling van zetten: tegenstand die geuit is tijdens een participatieproces, wordt herhaald bij het inspreken op de Politieke Markt. En daarna soms voortgezet via inspraak in bezwaar- en beroepsprocedures. Terwijl elk van die drie processen - participatie, politiek en recht - een andere functie heeft. We zien ook dat bewoners via instrumenten als het burgerinitiatief en burgeractiviteit zaken agenderen die politiek al besloten zijn. En geven bewoners en partijfracties aan dat ze inspreken ongemakkelijk en niet invloedrijk vinden. Ook vanuit participatiebeleid is het daarom interessant om te volgen hoe de nieuwe opzet van de Politieke Markt wordt ervaren. Wanneer we meer herkennen en erkennen wat politiek is en wat participatie is, wordt het ook belangrijk participatiebeleid en de politiek instrumenten voor bewoners rond de Politieke Markt beter op elkaar af te stemmen.

04 Profiel Havenverbond

4.1 Innovatieve participatie Stedelijke vernieuwing Haven: burgerberaad

Vanuit het programma stedelijke vernieuwing Haven heeft de gemeente samen met meer dan 350 Havenaren een toekomstvisie genaamd “Havenverbond” geschreven waarvan de uitvoering in 2022 is gestart.

In totaal komen er in Haven 2500 nieuwe woningen speciaal voor jongeren en ouderen omdat deze doelgroepen niets liever dan in Haven willen blijven wonen.

Ideeën worden door het Havenverbond verder uitgewerkt in een omgevingsplan wat voorafgegaan wordt met een omgevingsprogramma.

Dit maakt de gemeente samen met de organisaties uit het Havenverbond maar vooral ook samen met Havenaren.

4.2 Havenadviseurs: Burgerberaad met een officiële adviesrol

Iedereen die in Haven woont, werkt of recreëert kan meepraten over de toekomst van Haven, maar er is ook een door loting uitgekozen groep van 18 Havenaren die van het Havenverbond een officiële adviesrol heeft gekregen.

Deze Havenadviseurs komen drie keer per jaar bij elkaar om samen advies uit te brengen over belangrijke onderwerpen zoals wonen, parkeren, bereikbaarheid, groen of het centrum van Almere Haven. Ze denken onder andere mee over de ontwikkelrichtingen. Ze spelen de serious game, gaan uitgebreid in gesprek met experts en brengen uiteindelijk hun advies uit aan de gemeenteraad.

Dat advies wordt meegestuurd met de raadsstukken. Overigens kunnen bewoners die niet ingeloot zijn ook op allerlei manieren meedenken.

4.3 Meepraten op veel verschillende manieren

Alle Havenaren kunnen meepraten over vier belangrijke thema's: bereikbaarheid, buitenruimte, gebouwen en leven in haven. Dat kan bijvoorbeeld tijdens één van de ommetjes door Haven. Samen met een expert maken Havenaren een wandeling en gaan ze in gesprek over een thema.

Op de website www.havenhart2punt0.nl en op social media kunnen Havenaren en bezoekers reageren op stellingen of een enquête invullen. Ook gaan de experts van de gemeente en de andere organisaties van het Havenverbond de straat op om meningen te peilen.

4.4 Meer dan 750 Havenaren lieten al van zich horen

Voor het eerste thema Bereikbaarheid en Buitenruimte verzamelde het Havenverbond de meningen van meer dan 750 Havenaren. Tegelijkertijd vonden er onderzoeken plaats door deskundigen. Tijdens het dorpsgesprek werden de feiten en meningen gepresenteerd en dachten zo'n 60 Havenaren en experts samen na over mogelijke oplossingen.

Havenaren mogen hun voorkeur uitspreken over de ontwikkelrichtingen en het Havenverbond en de Havenadviseurs brengen hun advies uit. De ontwikkelrichtingen worden, samen met de uitkomst van de peiling onder Havenaren en de adviezen, ter besluitvorming aangeboden aan de raad.

04 Profiel Adviesraad Sociaal Domein

4.5 Adviesraad Sociaal Domein, een brug tussen bewoners en bestuur

Per 1 januari 2015 zijn een aantal wetten met daarbij behorende verantwoordelijkheid en taken overgedragen aan alle gemeenten waarbij de wet gemeenten verplicht om burgers en belangenorganisaties van burgers te betrekken bij het maken van nieuw beleid teneinde de welzijnstaken efficiënter en effectiever te kunnen uitvoeren. De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) is een zelfstandig en onafhankelijk orgaan en ziet er op toe dat de belangen worden behartigd van inwoners die te maken hebben met de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO), de Jeugdwet en de Participatiewet. Dit doet de ASD door gemeenten zowel gevraagd als ongevraagd te adviseren over bestaand en nieuw beleid. Bij het opstellen van nieuw beleid is het College zelfs verplicht om advies te vragen aan ASD.

Zowel in de voorbereidingsfase als in reactie op het gevoerde beleid vindt regelmatig (in)formeel overleg plaats met wethouders en beleidsambtenaren. In tegenstelling tot andere ASD's op landelijk niveau, heeft ASD Almere een unieke positie verworven omdat zij ook advies aan de gemeenteraadsleden mogen uitbrengen. De beleidsadviseur en beleidsondersteunend medewerker van afdeling Zorg en Welzijn staan ASD met raad en daad terzijde en fungeren tevens als tussenpersoon met ASD en de gemeente ambtenaren, college en raadsleden.

ASD Almere bestaat uit een voorzitter en elf leden met verschillende achtergrond en deskundigheid, is lid van de landelijke Koepel Adviesraden Sociaal Domein en komt maandelijks samen bij een organisatie in het sociaal domein op verschillende locaties in de stad. Deze werkwijze leidt tot meer kennis van de stad en tot meer zichtbaarheid van de ASD.

Deze maandelijkse vergaderingen zijn openbaar en belangstellenden kunnen zich aanmelden via de website. Het ASD heeft de werkgebieden verdeeld over 5 domeinen: 1) 'Armoede, Participatie & Wonen', 2) 'Zorg, Veiligheid & Opvang', 3) 'WMO & welzijn', 4) 'Gezondheidsbeleid' en 5) 'Jeugd'.

Hoewel de ASD-werkgroepleden betrokken worden bij de voorbereiding, geschiedt het uitbrengen van een (on)gevraagd advies altijd op onafhankelijke wijze.

De ASD werkt nauw samen met het Breed Overleg Plus (BO+), waarin een veelheid aan belangengroepen zijn vertegenwoordigd waarvan de voorzitters elkaars vergaderingen bijwonen en de krachten bundelen om themabijeenkomsten organiseren.

Om zich te verdiepen in bepaalde thema's en om nadere informatie te verzamelen van bepaalde doelgroepen, heeft het ASD samen met BO+ en de gemeente Almere in 2022 drie themabijeenkomsten georganiseerd:

- "Ik zie, ik zie wat jij niet ziet" met elkaar in gesprek over onzichtbare beperkingen.
- Vertrouwen op burgerkracht, met burgerkracht oplossingen vinden voor vraagstukken in het sociaal domein.
- Bestaanszekerheid is meer dan geld, kruip in de huid van Almeeders met een onzeker bestaan

Deze bijeenkomsten werden bezocht door 40-60 vertegenwoordigers van belangengroepen, ambtenaren en betrokken organisaties wat heeft geleid tot meer kennis en inzicht in elkaars positie en behoefte.

De ASD ontving signalen van Almeerse jongeren die zich noch gehoord voelden noch betrokken werden inzake problematiek op het gebied van jeugdzorg, acute hulp, onderwijs, werk en huisvesting.

ASD heeft in nauwe samenwerking met beleidsadviseurs van de gemeente Almere en jongerenorganisaties een netwerkbijeenkomst georganiseerd wat geleid heeft tot een ongevraagd advies zoals het betrekken van jongeren bij het ontwikkelen van beleid en het inzetten van ervaringsdeskundigen bij de uitvoering van beleid.

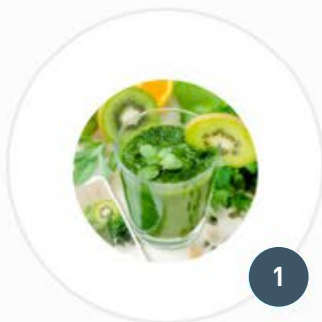
4.6 In 2022 zijn onderstaande adviezen uitgebracht met steevast de gemeenteraad in de cc

De vijf **gevraagde** adviezen hadden betrekking tot;

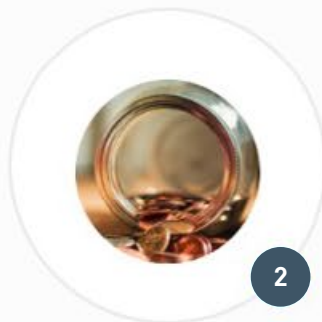
1. Beleidsplan Doen wat werkt (over armoede, schulden en participatie)
2. Verordening WMO
3. Criteria voor aanbesteding schulddienstverlening
4. De notitie gezondheid 2022-2025
5. Verordening jeugdhulp

De andere vijf **ongevraagde** adviezen betroffen;

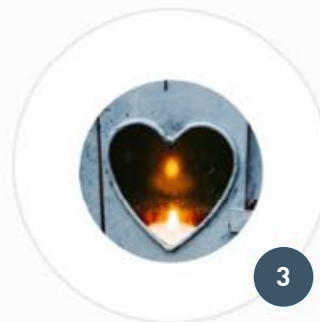
1. Woonzorgprogrammering
2. Vorming nieuw B&W college met integraal beleid ten aanzien van het sociaal domein
3. Coalitieakkoord 2022-2026
4. Leerlingenvervoer
5. Jeugdbeschermingsketen versus de wachttijden

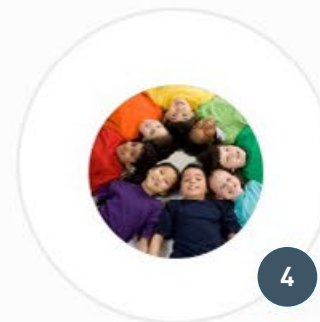
Gezondheidsbeleid

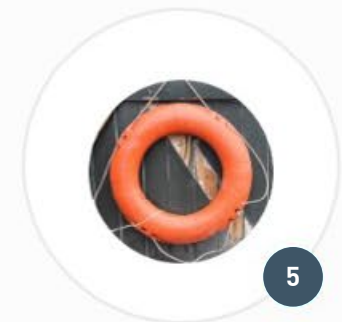
Armoede, participatie
en wonen

Zorg, veiligheid
en opvang

Jeugd

Wmo en welzijn

05 Focus op Overheidsparticipatie

Waar in het jaarverslag van 2020/2021 burgerparticipatie centraal stond, besteden we in dit jaarverslag ook nadrukkelijk aandacht aan overheidsparticipatie. Burgerparticipatie en overheidsparticipatie zijn twee vormen van beleidsparticipatie: de twee voornaamste manieren waarop bewoners en andere belanghebbenden een rol hebben in de ontwikkeling en uitvoering van beleid:

- **Burgerparticipatie** gaat over de vraag hoe burgers en andere belanghebbenden worden betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van plannen van de gemeente of een professionele partij.
- **Overheidsparticipatie** gaat om de reactie van de gemeente wanneer een bewoner of bewonersgroep met een initiatief op de gemeente afstapt, met de vraag wat kan en mag en of de gemeente hierbij kan helpen. Ook het Uitdaagrecht (ook wel 'Right to Challenge') is een vorm van overheidsparticipatie. Bij overheidsparticipatie staan vooral initiatieven van niet-professionele partijen, zonder winstogmerk centraal.
- Professionele partijen met grotere complexere initiatieven komen doorgaans bij de gemeente via doorlopende sectorale relaties, zoals welzijnsorganisaties en woningcorporaties. commerciële initiatieven melden zich bij de gemeente via het Initiatieventeam, Mid-Office en Omgevingstafel tijdens hun 'klantreis' bij het aanvragen van omgevingsvergunningen. Dat bedoelen we hier niet.

5.1 Overheidsparticipatie in de praktijk en beleid

Als gemeente doen we veel aan overheidsparticipatie. Er zijn veel mooie initiatieven van bewoners die met steun van de gemeente tot bloei komen. Sommige vormen van bewoners-zelfbeheer van openbare ruimte in de stad lopen al jaren en jaren. Het zelfbeheer van groen in de Hoekwierde in Haven en de Vindplaats Zenit in Almere Buiten zijn al jaren bekende projecten. Zie het volledige overzicht in bijlage 1, 2 en 3.

Maar overheidsparticipatie is een lastiger af te bakenen onderwerp: een buurt-barbecue is goed voor sociale contacten en cohesie in de buurt. Echter, ook wanneer mede gefinancierd met geld uit het wijkbudget, noemen we dit toch geen overheidsparticipatie. Maar een initiatief om een plantsoen tot moestuin aan te leggen met geld uit hetzelfde wijkbudget weer wel. We pretenderen hier dan ook geen volledige lijst te hebben, maar benadrukken dat via gebieds- en wijkgericht werken zeer veel buurtinitiatieven tot bloei komen. In dit Jaarverslag daarom vooral in tekst in beeld een indruk, in plaats van een lange lijst en stippen op de stadskaart. Een belangrijke aanvullende reden dat het lastiger is een overzicht te bieden, is dat we als gemeente nog geen algemeen beleid hebben wat overheidsparticipatie is en hoe we hier mee omgaan. De ene bewoner klopt aan bij de hem of haar welbekende wijkregisseur of gebiedsmanager in de buurt. Een andere bewoner belt het stadhuis en raakt in gesprek met een beleidsadviseur. Er zit eerlijkheidshalve een mate van willekeur in, ook bij de ervaring en bereid van de betreffende collega hoe hier mee om (te willen) gaan.

Is iets een klacht, een vraag om informatie, een suggestie voor de gemeente om iets op te pakken, een specifieke hulpvraag, of een echt initiatief een wens om ruimte of middelen te krijgen om iets zelf uit te voeren? Ook bewoners hebben zelf niet altijd scherp wat ze precies willen halen. De start van een overheidsparticipatieproces is dus altijd een open gesprek.

5.2 Cultuur, structuur en organisatievraagstuk

In 2023 wordt overheidsparticipatie opgenomen in het participatiebeleid. Je kan grofweg zeggen dat overheidsparticipatie beleid inzet op 3 pijlers:

- **Open en welwillende houding & gedrag van de gemeente.**
(Cultuur)
Van buiten naar binnen denken, denken in oplossingen, niet in belemmeringen, omdenken en meedenken, 'ja, mits!';
- **Formeler leidraad, procesafspraken, regels en kaders.**
(Structuur)
Waarlangs bewoners en ambtenaren meer (rechts)zekerheid hebben hoe met het initiatief om te gaan, ook in geval van eventuele gemeentelijke afwijzing of doorverwijzing van het initiatief;
- **Gebiedsgerichte (wijk)aanpak en/of centrale één-loket-functie?**
(Organisatievraagstuk)
Waar komt een initiatief binnen, wat is duidelijk voor bewoners, wat is efficiënt en kwalitatief voor de gemeentelijke organisatie.

Enkele initiatieven zijn de buurtbus Nobelhorst, Vindplaats Zenit en diverse initiatieven van afdeling Stadsreiniging op de hierna volgende pagina's.

5.3 Buurtbus Nobelhorst

Op 11 december 2022 is de nieuwe buslijn M8 officieel in gebruik genomen. Dit betekende tevens het afscheid van het bewonersinitiatief de Buurtbus die maar liefst 117.500 passagiers heeft vervoerd tussen Nobelhorst en Sallandsekant in de periode 2017 t/m 2022.

Met ongeveer 45 vrijwilligers zijn er 1.250 diensten gedraaid waarbij er 46.276 ritten zijn gereden om bewoners van Nobelhorst veilig te vervoeren van en naar huis.

Vooraf in het begin was het voor de buurtbusvereniging moeilijk om vrijwilligers te krijgen. “Het gebeurde dan ook weleens dat de bus stil stond. Gelukkig realiseerden diverse bewoners zich dat als de bus levensvatbaar moest blijven, men zelf achter het stuur moest kruipen”, vertelt penningmeester Anko Kuyt. “Gelukkig kregen wij na verloop van tijd meer vrijwilligers en hadden we de laatste jaren genoeg chauffeurs om de continuïteit van de bus te waarborgen. Al bleef dat af en toe lastig.”

Het initiatief voor een tijdelijke zelfgeregelde en beheerde buurtbus kwam van bewoners. De gemeente steunde het initiatief met een jaarlijkse financiële bijdrage in verband met de gemaakte onkosten door de vrijwilligers.

5.4 E-waste race

Jaarlijks vindt in Almere de E-waste race plaats. Dit is een project dat wordt uitgevoerd in samenwerking met Stad en Natuur en de organisatie Race Against Waste. Circa 8 tot 10 Almeerse scholen gaan met deze race de strijd aan met elektronisch afval en zamelen dit in. Afdeling Stadsreiniging faciliteert dit gemeentebrede project met o.a. drie mini containers per school.

5.5 Containerplekadoptie

In Almere is het mogelijk om als inwoner een containerplek te adopteren waarbij de inwoners of groep bewoners een ondergrondse containerplek schoon houdt. Ook heeft de inwoner rechtstreeks 1 op 1 contact met een medewerker van de gemeente, om direct storingen en afvaldumpingen te kunnen melden.

5.6 Containertuintje

Bewoners namen het initiatief voor een containertuintje. Dat zijn keurige plantenbakken rondom afvalcontainers om verloedering van het straatbeeld tegen te gaan. Bewoners kunnen zo een containerplek adopteren waardoor zij verantwoordelijk zijn voor het onderhoud daarvan. De gemeente zorgt voor afvalgreepers, vuilniszakken, bezems, blik en vegers én onkruidkrabbers. Adoptanten hebben rechtstreeks contact met hun contactpersoon van de gemeente, zodat meldingen snel worden opgepakt.

5.7 Supporters van Schoon

Inwoners kunnen zich aanmelden als Supporter van Schoon. Deze inwoners zijn actief bezig met het opruimen van zwerfafval, in de wijken en in parken. De supporters spreken regelmatig samen af om een ronde te gaan prikken. Van de gemeente krijgen zij opruimmaterialen zoals afvalgreepers, vuilniszakken en

handschoenen. Eventueel haalt de gemeente het opgeruimde afval op. Deze actieve inwoners, helpen ook vaak mee tijdens landelijke schoonmaakdagen zoals de Landelijke Opschoondag en World Cleanup Day. De inwoners bemannen dan bijvoorbeeld een kraam in de wijk.

5.8 Schone Straat Strategie

Deze strategie richt zich op het (wijkgericht) verminderen en tegengaan van afvaldumpingen. Begin 2022 heeft een bewonersonderzoek plaats gevonden op 5 locaties. Dit was om een beter beeld te krijgen van hoe de inwoners afvaldumpingen in de wijk ervaren. Op deze manier en met deze kennis kan Stadsreiniging gericht beleid schrijven.

5.9 VINDplaats Zenit

VINDplaats Zenit is een archeologische vindplaats in Almere-Buiten. Deze vindplaats is een ontmoetingsplaats voor de buurt, waar onder andere een vuurplaats, prehistorische hutten en school- en moestuinen te vinden zijn. Het terrein is openbaar toegankelijk en eigendom van de gemeente. Het terrein wordt beheerd door Stichting Vindplaats.

Het onderhoud van het terrein binnen de wal vindt plaats op basis van een zelfbeheercontract van de gemeente.

De gemeente regelt het onderhoud van de buitenkant van de wal. Verder ondersteunt de gemeente de vindplaats door gemeentelijke budgetten.

06 Plannen voor 2023

6.1 Jaarverslag Participatie & Publieksversie participatiebeleid

In 2022 heeft het college de raad het eerste jaarverslag participatie 2020 & 2021 aangeboden. Daarbij ook de toegezegde publieksversie van de Nota Burgerparticipatie 2021. Deze publieksversie is met medewerking van betrokken bewoners tot stand gekomen.

6.2 Almere in de Peiling

Zoals eerder in dit jaarverslag gemeld is in 2022 in samenwerking met het team Onderzoek & Statistiek een lijst vragen opgesteld aan bewoners over hun voorkeuren rond participatie om die voor de eerste keer me te nemen in de tweejaarlijkse bewonersenquête Almere in de Peiling.

6.3 Training leden en vorming intern participatie netwerk

In 2022 zijn 18 collega's uit 8 relevante afdelingen gezamenlijk getraind in participatievaardigheden. Dit zijn duo's tussen contactpersonen van inhoudelijke afdelingen gekoppeld met de communicatieadviseur van de afdeling Communicatie & KCC die aan deze afdelingen gekoppeld zijn. Deze collega's vormen zo contactpersonen als eerste-lijns aanspreekpunt, vroege signalering, en een netwerk voor snelle doorverwijzing, onderlinge advisering en afstemming. Het is een informeel netwerk dat ik de komende jaren zal groeien, het netwerk komt intern iedere 6 weken bij elkaar voor themasessies over vraagstukken rond participatiebeleid en –uitvoering.

6.4 Reactie laatste moties EN amendementen en aankondiging herzien participatiebeleid

In december 2022 is per raadsbrief gereageerd op de laatste openstaande moties en amendementen die werden aangenomen bij het instemmen van de raad met de Nota Burgerparticipatie 2021, in november 2021. Naar aanleiding van verschillende actualiteiten is aangekondigd het evalueren en herzien van het participatiebeleid, beoogd voor derde kwartaal 2023, naar voren te halen.

6.5 Borging participatie: nieuwe rol en werkwijze adviseur Burgerparticipatie

Borging van de kwaliteit van participatie in fysieke ontwikkelingen en ambtelijke procedures is een belangrijk punt waar regelmatig op gewezen wordt. De rol en plek van de adviseur Burgerparticipatie is in 2022 in gewicht toegenomen door deze naast reguliere projectadviesing zowel aan de van ambtelijke trajecten als aan de voorkant van het politiek-bestuurlijke traject de taak te geven van:

Politiek-bestuurlijke Kwaliteitsborging

A) concerntoetser op de participatieparagraaf in collegevoorstel en raadsvoorstel, Projectadvies aan externe initiatiefnemer/ weging aanvraag omgevingsvergunning

B) de toetser en adviseur te zijn op de participatieparagraaf in de haalbaarheidsanalyse van het Mid-office over het rapport Goede Ruimtelijke ordening dat externe initiatiefnemers moeten aanleveren in het proces van (vooroverleg op) hun aanvraag omgevingsvergunning.

Ambtelijk vroege Signalering beleidsontwikkeling

C) lid van het Regieteam, een multidisciplinair en afdeling overstijgend team dat collegiaal advies geeft op nieuw te ontwikkelen beleid in relatie tot stedelijke programmering. Zo kan in zeer vroege fase gewezen en geadviseerd worden op belang van participatie rond het betreffende plan, of hoe een eigen participatie-aanpak horende bij dat beleidsterrein in het plan kan worden opgenomen (bij voorbeeld cultureel erfgoed, gebiedsontwikkeling, reiniging en laadpaalplaatsing hebben ieder specifieke aanpakken vastgelegd in werkafspraken en procedures.

6.6 Uitstel Omgevingswet

Door het besluit van het Rijk in de loop 2022 om de inwerkingtreding van de Omgevingswet uit te stellen tot 1 januari 2024, zijn een aantal activiteiten over participatie rond de omgevingsvergunning (externe initiatiefnemers) die eerder waren gepland voor 2022, doorgeschoven naar 2023.

Plannen voor 2023

1. Aanbieden jaarverslag 2022.
2. Opstellen regeling uitdaagrecht.
3. Inspraakverordening vervangen door participatieverordening.
4. BPA stuurt aanbevelingen evaluatie Annapark aan college en raad.
5. Evalueren en herzien participatiebeleid, inclusies raadsconsultatie en participatie-conferentie.
6. Schrijven leidraad participatie voor externe initiatiefnemers bij aanvraag omgevingsvergunning.
7. Benoemen van gevallen van buitenplanse omgevingsactiviteiten voor verplichte participatie door externe initiatiefnemers.
8. Voorstel opstellen voor organisatieontwikkeling voor de afdeling Communicatie & KCC als de nieuwe probleem-eigenaar van participatiebeleid.
9. Schrijven leidraad voor gemeentelijke toetsers van omgevingsvergunningsaanvragen over de weging van participatie door externe initiatiefnemers.
10. De organisatie verkent op dit moment de wensen, grenzen en mogelijkheden van het ontwikkelen van een groot Stads- of Burgerpanel als enquête- en onderzoeksinstrument dat ook inzetbaar kan zijn voor participatiedoelinden.

B1 Participatiekaart 2022

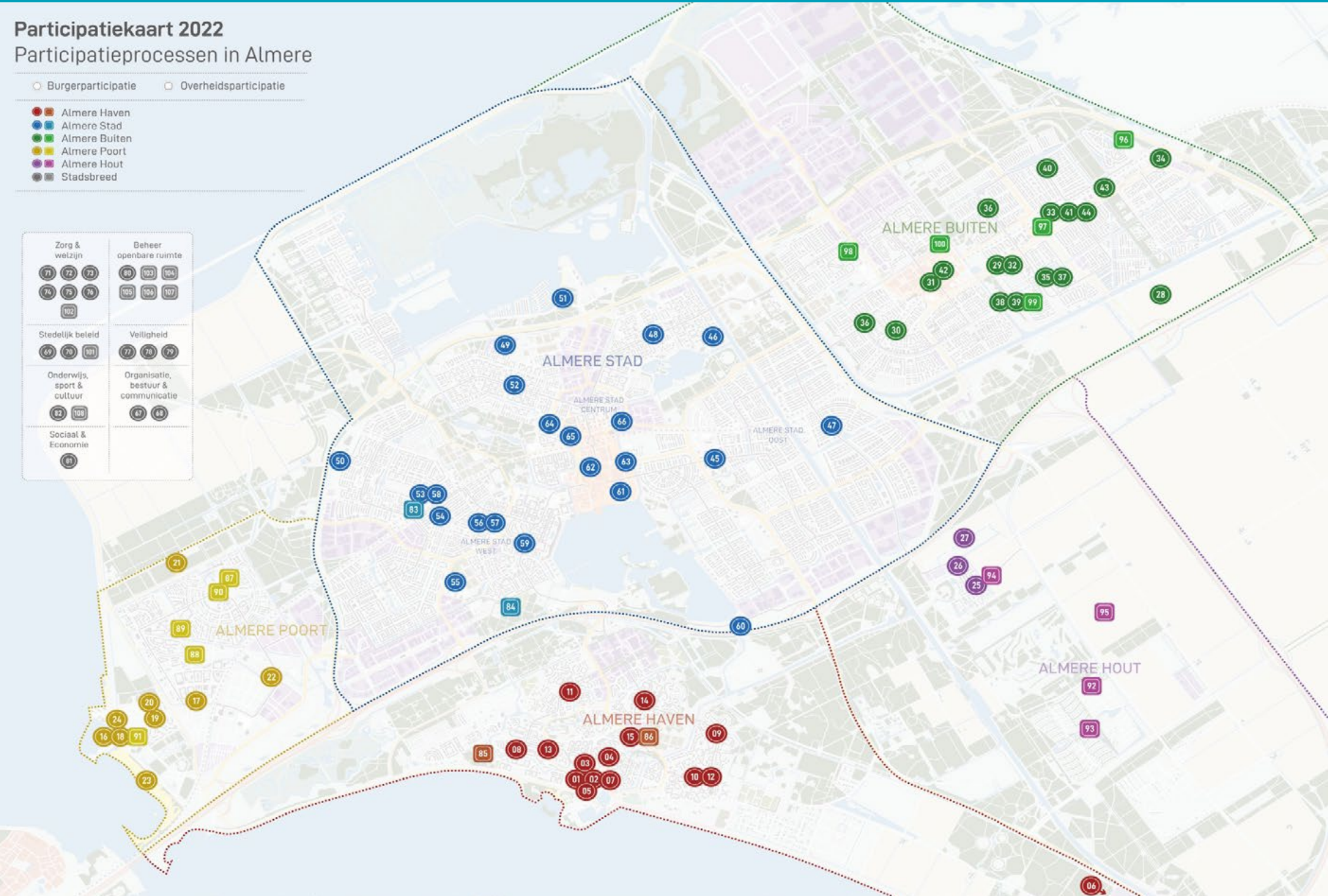
Participatiekaart 2022

Participatieprocessen in Almere

○ Burgerparticipatie □ Overheidsparticipatie

- Almere Haven
- Almere Stad
- Almere Buiten
- Almere Poort
- Almere Hout
- Stadsbreed

Zorg & welzijn	Beheer openbare ruimte
71 72 73 74 75 76 102	80 103 104 105 106 107
Stedelijk beleid	Veiligheid
69 70 101	77 78 79
Onderwijs, sport & cultuur	Organisatie, bestuur & communicatie
82 108	67 68
Sociaal & Economie	
81	

B2 Burgerparticipatieprocessen 2022

Almere Haven

1	1	Havenverbond	Doorlopend samenwerkingsverband van ondernemers, gemeente, woningbouwcoöperaties over de stedelijke vernieuwing Haven.
2	2	Uitvoeringsprogramma stedelijke vernieuwing Haven	Een brede participatie aanpak om de Visie Almere Haven te vertalen naar het eerste uitvoeringsprogramma met o.a. een geloot burgerberaad, De Havenadviseurs, de website Havenhart, 'het ommetje' als thematische buurtwandeling en participatie-bijeenkomsten.
3	3	ASG nieuwbouw Meergronden	Nieuw schoolgebouw voor 1200 leerlingen
4	4	Binnenhaven	Participatie over een duurzaam gemeenschappelijk wooncomplex.
5	5	Vomar Sluis	Ontwikkeling nieuwe supermarktlocatie met daarboven woningen.
6	6	Bedrijventerrein Stichtsekant	Overleg met bewoners uit de gemeente Huizen die bezwaren hebben tegen de hoogte van geplande distributieloodsen.
7	7	Kerkgracht/Marktgracht	Betrokkenheid bewoners bij keuzes over groen in de openbare ruimte van de Kerkgracht en Marktgracht tijdens opknopbeurt centrum
8	8	Speelbuurten De Wierden	Online (enquetes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
9	9	Speelbuurt De Grienden	Online (enquetes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
10	10	Speelbuurt De Meenten	Online (enquetes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
11	11	Speelbuurt De Gouwen	Online (enquetes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
12	12	Plantvakken De Meenten	Aanwonende bewoners kiezen verschillende planten voor de plantvakken in hun wijk.
13	13	Bomen Westerdreef	Aanwonende bewoners kiezen nieuwe bomen bij de ingang van hun wijk.
14	14	Vrijmark 108	Buurtinformatieavonden georganiseerd en diverse gesprekken met buurtvertegenwoordigers gevoerd ivm bouw 34 appartementen.
15	15	Locaties Afvalcontainers	Nieuwe locaties voor ondergrondse afvalcontainers geselecteerd in overleg met buurtbewoners.

Almere Poort

16	1	Kustzone Poort	Betrokkenheid bewoners bij ontwikkeling gebiedsvisie.
17	2	Frankrijkkade	Bewoners betrokken bij vormgeving en informatie avond over komst waterwoningen.
18	3	Duin	Fysieke bijeenkomst met 20 a 25 infomarktkraampjes over o.a. Muiderbos, Poort Buitendijks, woningen en maatschappelijke voorzieningen.
19	4	Noorderduin en Zuiderduin	Periodiek overleg met de bewonersverenigingen over actuele ontwikkelingen in het gebied.
20	5	Duin Kreekbos Noord	Overleg met omwonenden Noorderduin over bosstrook Kreekbos.
21	6	Pampus Hout	Eerste verkenning in scenario's van woningopgave en groenbehoud. (gestopt bij nieuw college-akkoord)
22	7	Domus	Informatiebijeenkomsten over opvanglocatie Leger des Heils.
23	8	Almeerderstrand evenementen	Over het ontwerp en de aanleg en het gebruik zijn belangstellenden en omwonenden geïnformeerd tijdens reguliere informatieavonden, informatie via de website, bouwboarden en individuele gesprekken.
24	9	Appartementen DUIN Kop Noord	1 x per jaar fysieke bijeenkomst voor belanghebbenden, elk kwartaal is er een bijeenkomst met bewonerscommissies.

Almere Hout

25	1	Gezondheidscentrum Brink Nobelhorst	Informatiebijeenkomsten en overleg met Buurtschappen over realisatie Gezondheidscentrum op de Brink.
26	2	Playground Montessorri Campus	Overleg met omgeving over realisatie schoolplein.
27	3	Montessorischool Enrico Fermistraat	Participatiebijeenkomsten met belanghebbenden mbt schoolgebouw incl. kinderopvang en bibliotheek op voormalig Floriadeparkeerterrein, start bouw op 25 oktober 2022.

Almere Buiten

28	1	Zonneveld Trekweg	Enquête over financiële voorkeursvormen van coöperatief Zonnepanelenpark.
29	2	Verkeersveiligheid Evenaar	Informereren omwonenden en winkeliers Buiten Centrum over start werkzaamheden.
30	3	Spoorbaanpad	Informereren omwonenden over werkzaamheden.
31	4	Cultuurhuis	Ophalen belangen bewoners over cultuurhuis.
32	5	De Evenaar	Betrokkenheid omwonenden bij herinrichting en verbetering De Evenaar.
33	6	Ontwikkeling woningen Lombokstraat	Inloopavond door woningbouwcoöperatie en gemeente met bewoners en gesprekken supermarktonderneming.
34	7	Huisvesting Oekrainers Pasar Malamstraat	Informatiebijeenkomst tijdelijke huisvesting Oekraïense vluchtelingen.
35	8	Herinrichting Regenboogbuurt	Informatiebijeenkomsten en -voorziening. online en fysiek, over herinrichting openbare ruimte en planning werkzaamheden.
36	9	Speelbuurten Landgoederenbuurt en Seizoenenbuurt	Online (enquêtes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
37	10	Groot onderhoud Regenboogbuurt	Betrokkenheid bewoners bij periodiek groot onderhoud.
38	11	Meridiaanpark	Online enquête verbetering Meridiaan park.
39	12	Spelen en bewegen: Meridiaanpark	Online (enquetes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
40	13	opknappen Groene Loper	Wandeling van station Oostvaarders naar de Oostvaardersplassen, presentatie conceptplannen waarbij bewoners input gaven voor het definitieve ontwerp.
41	14	sociale huurappartementen Lombokstraat	Ymere ontwikkelt een bouwplan voor realisatie van 120 appartementen.
42	15	kunstwerk Lichtlucht spooronderdoorgang	Informatiebijeenkomst waarbij bewoners foto's mochten aanleveren voor lichtprojectie tbv het kunstwerk.
43	16	opvang Oekraïne Indische Buurt	Informatiebijeenkomst voor omwonenden.
44	17	Woongebouw Ymere Balistraat	Ism Ymere een inloopavond georganiseerd ivm beoogde ontwikkeling en 4 gesprekken met de ondernemer.

Almere Stad-Oost

45	1	Boomgaardweg	Overleg over beoogde coöperatiewoningen voor o.a. dak- & thuisloze jongeren.
46	2	Leegwaterhof, Barracudastraat, Kreeftstraat & Snoekstraat	Participatie rond inrichtingsplan en bestemmingsplan.
47	3	Speelbuurt Tussen de Vaarten	Online (enquetes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
48	4	Speelbuurt Waterwijk	Online (enquetes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.

Almere Stad-West

49	1	Frezerplaats shortstay woningen	Overleg met omwonenden over beoogde ontwikkeling woonruimtes voor tijdelijke arbeidsmigranten.
50	2	Youri Egorovweg	Bijeenkomst over beoogde coöperatiewoningen voor dreigend daklozen.
51	3	Jachthaven Noorderplassen	Overleg met bewoners over criteria voor nieuwe locatie en over uiteindelijke locatiekeuze.
52	4	Speelbuurten Kruidenwijk	Online (enquêtes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
53	5	Speelbuurten Muziekwijk	Online (enquêtes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
54	6	Messiaenplantsoen	Informatiebijeenkomsten en -voorziening, online en fysiek, over herinrichting openbare ruimte en planning werkzaamheden.
55	7	Annapark tijdelijke woningen	Participatie met omwonenden over inrichting publieke ruimte Annapark.
56	8	Groot onderhoud Muziekwijk	Omwonenden twee scenario's voor gelegd voor groot onderhoud Muziekwijk Zuid.
	9	Spelen en bewegen: Waterwijk	Online (enquêtes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
57	10	9 fases Muziekwijk Zuid	Het groot onderhoud in Muziekwijk Zuid (inclusief het winkelcentrum) beslaat 9 fases die in online en fysieke bijeenkomsten worden toegelicht.
	11	Spelen en bewegen: Waterwijk	Online (enquêtes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.
58	12	Blauwe zones/betaald parkeren	Standaard aanpak betrekken omwonenden bij omkleuren blauwe zone naar betaald parkeren en betrekken bij plaatsing laadpalen.
59	13	Speelbuurt Stedenwijk	Online (enquêtes) en fysieke participatie met ouders en kinderen over herinrichten van speelplaatsen in de buurt.

Almere Stad-Centrum

60	1	Fongerspad Zuid	Twee informatie avonden voor omwonenden over planvorming opwaarderen.
61	2	Campus ontwikkeling Windesheim	Bijeenkomsten over beoogde studentenwoningen op locatie parkeerplaats Flevoziekenhuis.
62	3	Extra woningen Grote Markt	2 informatiebijeenkomsten voor ondernemers en 1 informatiebijeenkomst voor bewoners over ontwikkelkader.
63	4	Ontwikkeling Oostkavels	2x inloopavonden, 2x inloopmiddagen, 1x inloopavond voor ondernemers Voetnoot, 2x infostands bij Windesheim, 2x infostands tijdens events.
64	5	Transformatie Oregano/Wisselweg	Online participatie via social media, contact met VVE omliggende woontorens.
65	6	Stationskwartier - Wisselweg	In gesprek met inwoners en belanghebbenden mbt de vijf woontorens met 850 woningen voor starters- en studenten, start bouw in 2024.
66	7	Stationskwartier - Randstad 21	In gesprek met ondernemers en bewoners mbt de 201 appartementen, een daktuin, twee commerciële ruimtes, fietsenkelder en parkeerplaatsen incl elektrische deelauto's.

Stadsbreed

Organisatie, bestuur & communicatie

67	1	Profiel nieuwe burgemeester	Online enquête voor input van bewoners op de profieltekst voor de nieuwe burgemeester.
68	2	Publieksversie Nota Burgerparticipatie	Folder over rechten bij burgerparticipatie opgesteld in samenwerking met bewoners.

Stedelijk beleid

69	1	Vragenlijst Regionale Energiestrategie	Vragenlijst om mee te denken over een duurzame leefomgeving via social media.
70	2	380kv hoogspanningsverbinding	Informatiebijeenkomst met mogelijkheid om ideeën in te brengen door netbeheerder Tennet.

Zorg & Welzijn

71	1	Bijeenkomsten Inclusie Agenda	Meedenken over de nieuw inclusie agenda, beleidsplan en uitvoeringsplan 2023-2026.
72	2	Bijeenkomsten LHBTI+ Platform Almere	Invulling en uitvoering geven aan het regenboogbeleid.
73	3	Adviesraad Sociaal Domein	De ASD is een raad van professional uit het veld van zorg & welzijn en geeft gevraagde en ongevraagde adviezen aan het college op beleidsontwikkelingen die ter besluitvorming aan de gemeenteraad worden voorgelegd.
74	4	Breed Overleg plus	Breed Overleg Plus is de paraplu waaronder zo'n vijftig belangenorganisaties uit het maatschappelijke veld, en bestaat zo uit ervaringsdeskundige cliënten en andere belanghebbenden.
75	5	Flitspeiling mantelzorgers	In maart 2022 is er een digitale flitspeiling via facebook uitgezet onder inwoners/mantelzorgers mbt drie onderwerpen: vindbaarheid informatie, belasting mantelzorgers en ondersteuning vanuit de gemeente.
76	6	(G)Oud - Goed Oud worden in Almere	Netwerkbijeenkomsten in Haven, Stad & Poort over integrale kijk op ontwikkelen ouderenbeleid.

Veiligheid

77	1	Aantal Buurtpreventieteams	Bewoners gaan straat op om buurtgenoten te attenderen op toename inbraken in wintermaanden.
78	2	Buurtappgroepen	Bewoners zijn lid van whatsappgroepen, melden ongeregelde situaties en volgen training "Signaleren van verdacht gedrag".
79	3	Waak-deelnemer	Bewoners lopen routes door buurt en melden ongeregelde situaties of verdachte situaties en volgen training "Signaleren van verdacht gedrag".

Beheer openbare ruimte

80	1	Toekomstbestendig Afvalstelsel (TAS)	Informatie avonden aan inwoners over PMD+ (plastic, metaal en drinkpakken) ivm machinale nascheiding restafval voor hergebruik nieuwe producten wat beter is voor het milieu.
-----------	---	--------------------------------------	---

Sociaal & economie

81	1	Aanbesteding bloemarrangementen	Met 7 Almeerse ondernemers invulling en (dmv Joint Venture) uitvoering gegeven aan meervoudig onderhands aanbestedingstraject bloemarrangementen.
-----------	---	---------------------------------	---

Onderwijs, sport en cultuur

82	1	Herdenken & Vieren Vrijheid in Almere	Ism maatschappelijke organisaties ontwikkeling en uitvoering visie.
-----------	---	---------------------------------------	---

B3 Overheidsparticipatieprocessen 2022

Almere Stad

83	1	College van Almeerse Herstelexperts	College van ter ondersteuning van getroffen van de toeslagenaffaire. Het college bestaat uit getroffen van de toeslagen affaire. Met hun expertise en ervaringen kunnen zij andere gedupeerde Almeeders helpen.
84	2	Collectief groen Stedenwijk	Zelfbeheer openbare ruimte Spanningsveld en Schakelbos.

Almere Haven

85	1	Hoekwierde	Langlopend zelfbeheer openbare ruimte de Hoekwierde door bewoners.
86	2	Stichting stadswijkverwarming	Op initiatief van de stichting is 2-3 keer overleg geweest tussen gemeente en de stichting om een aantal inloopavonden in 2023 in Almere Haven voor aardgasvrij te organiseren.

Almere Poort

87	1	Atelier Pygmalionstraat	Een leeg pand is omgetoverd tot een broedplaats voor creatievelingen, bijeenkomsten, coaching en workshops.
88	2	Stichting open Klokhuis	Een alternatief buurthuis.
89	3	Boomgaard Picknickplaats Cascadepark	Op initiatief van bewoners is er in het cascadepark een picknickplaats gerealiseerd.
90	4	De weekmarkt bij Homerusmarkt	De eerste zelfstandige markt in Almere Poort ontstaan uit particulier initiatief waarbij de gemeente faciliteert.
91	5	Crowdfunding horeca	Crowdfunding actie leverde 2 ton op voor een horeca gelegenheid als ontmoetingsplek voor bewoners; brasserie Zuyder in Duin.

Almere Hout

92	1	Stichting Carillons	Het realiseren van een carillons in stadskernen waar geen carillons is.
93	2	Werkgroep Groen van Belangenvereniging	Zelfbeheer van groen door bewoners.
94	3	Werkgroep Groen van Buurtschap Zuid	Zelfbeheer van groen door bewoners in Nobelhorst.
95	4	Buurtbus Oosterwold	Buurtbus in Oosterwold waar de chauffeurs ook zelf worden geregeld. In 2022 afgerond wegens komst reguliere buslijn.

Almere Buiten

96	1	Voedselbos Sieradenbuurt	Zelfbeheer openbare ruimte Voedselbos in.
97	2	Vindplaats Zenit Almere-Buiten	Zelfbeheer door bewoners.
98	3	Buurtlokaal de Verbinding	Buurtlokaal de Verbinding in de bouwmeesterbuurt waar activiteiten door en voor bewoners worden georganiseerd.
99	4	De Bosrand Meridiaan werkgroep	Zelfbeheer door bewoners.
100	5	Delen & Meer	Ontmoetingsplek voor duurzame creatieve initiatieven in samenwerking met gebiedsmanagers en wijkteams.

Stadsbreed*Stedelijk beleid*

101	1	JAMES	Onderzoek door jongeren onder jongeren over toekomstige woon en leefwensen voor toekomstige gemeentelijke visies en beleidsuitvoering.
------------	---	-------	--

Zorg & Welzijn

102	1	Almeers Preventieakkoord	Netwerkbijeenkomsten voor inwoners mbt budgetaanvraag voor het starten van een gezond initiatief.
------------	---	--------------------------	---

Beheer openbare ruimte

103	1	De bezige buur	Buurtbewoners die zwerfafval ophalen in de buurt waarbij de gemeente divers materiaal levert.
104	2	Adoptie containerplekken	Bewoners "adopter" containerplekken voor zelfbeheer.
105	3	Supporter van Schoon	Bewoners ruimen met prikkers zwerfafval op van straten en parken. Gemeente haalt het afval op en faciliteert bewoners met prikstokken en vuilniszakken.
106	4	Watertappunten	Watertappunten aangevraagd door bewoners.
107	5	Kerstbomeninzameling	Bewoners organiseren zelf kerstboominzamelingsactie waarbij afdeling Stadsreiniging op afspraak de kerstbomen ophaalt.

Onderwijs

108	1	E-waste race & Textiel race project	Acht basisscholen zamelen klein elektronisch afval en oud textiel in voor hergebruik.
------------	---	-------------------------------------	---

Colofon

Dit jaarverslag Participatie is opgesteld door Jerome Scheltens, adviseur Burgerparticipatie gemeente Almere.

Hij is daarbij ondersteund door Tariq Reingoud en Misty Kooistra als onderdeel van hun meewerkstage als derdejaars student Bestuurskunde aan de Hogeschool van Amsterdam.

Veel collega's hebben hun medewerking verleend aan het leveren van informatie over 2022, evenals de bijdrage van Bernadet Timmer, Christian van Elven voor de Participatie kaart en van Monique Koosman voor o.a. de grafische vormgeving.

Jerome Scheltens, Adviseur Burgerparticipatie & Democratische vernieuwing

06-29481457, afdeling Communicatie & KCC

Gemeente Almere

Disclaimer: De afbeeldingen bij de teksten zijn louter bedoeld als illustratie.

De daarop afgebeelde personen hoeven geen enkele relatie te hebben met de inhoud of de strekking van de tekst tenzij expliciet anders is vermeld.

Gemeente Almere

